

- vokaaliston historiaa. – *Virittäjä* 92 s. 8–25.
- NIKKILÄ, OSMO 1994: Germanische Einfluß auf das Ostseefinnische. – *Incontri linguistici* 17 s. 103–113. Università di Trieste – Università di Udine, Pisa.
- POSTI, LAURI 1953: From Pre-Finnic to Late Proto-Finnic. – *Finnisch-Ugrische Forschungen* 31 s. 1–91. Suomalais-Ugrilainen Seura, Helsinki.
- RUDZĪTE, MARTA 1993: Latviešu valodas vēsturiskā fonētika. *Zvaigzne, Rīga*.
- SAMMALLAHTI, PEKKA 1988: Historical phonology of the Uralic languages. – *Denis Sinor* (toim.), *The Uralic languages* s. 478–554. E. J. Brill, Leiden.
- 1989: Saamelais-suomalainen sanakirja. *Jorgaleaddji, Utsjoki*.
- SSA = Suomen sanojen alkuperä. Etymologinen sanakirja. Päätoim. Erkki Itkonen ja Ulla-Maija Kulonen. *Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran Toimituksia* 556. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, Helsinki 1992–.
- WIIK, KALEVI 1996: *Zeme – Häme – Saame – Suomi*. – *Virittäjä* 100 s. 244–252.

HELSINGIN YLIOPISTON PERINTEET MURTUVAT

Helsingin yliopiston lähivuosina käytöön otettava rahanjakomalli heittää tumman varjon erityisesti pienten aineiden ja laitosten tulevaisuuden ylle. Yksi näistä laitoksista on suomalais-ugrilainen laitos, jonka toiminta ja koko olemassaolo on nyt vaaravyöhykkeessä.

Helsingin yliopistolla on ollut valtakunnallinen vastuu tieteellisesti ja kansallisesti tärkeissä aineissa, kuten Aasian ja Afrikan kielten ja kulttuurien sekä lähialueiden kielten ja kulttuurien opettamisessa. Helsingin yliopisto on kantanut vastuuta myös pohjoismaisista kielistä tanskasta ja norjasta sekä kotimaisten kirjallisuuksien korkeatasoisesta tutkimuksesta ja opetuksesta. Viron ja unkarin opetuksella on ollut jo pitkään erittäin vahva sija suurimman yliopistomme ohjelmassa.

Suomalainen tiedepolitiikka on viime aikoina saanut osakseen myönteistä huomiota siksi, että tutkimusrahoituksemme osuus bruttokansantuotteesta on selvästi suurempi kuin useimmissa muissa maissa. Tämä on käynyt ilmi esimerkiksi monista

Suomen Akatemian pääjohtajan Reijo Vihkon lausunnoista. Samaan aikaan yliopistojen rahoitusta ja erityisesti mahdollisuuksia monipuoliseen peruskoulutukseen on kuitenkin vähennetty ratkaisevasti. Yliopistot ovat kurjistuneet. Niin ikään samaan aikaan kun opetusministeriön ylijohdaja Markku Linna kehottaa yliopistoja säilyttämään kulttuurivaihtosopimuksissa mainitut virat (kirje 2.7.1998), Helsingin yliopisto aikoo rikkoa voimassa olevia Suomen ja Unkarin sekä Suomen ja Viron välisiä kulttuurivaihtosopimuksia. Yleensä Pohjoismaissa on Baltian merkitys oivallettu hyvin: Pohjoismaiden ministerineuvosto suosii hankkeita, joissa lähialueet ovat mukana, ja muiden Pohjoismaiden yliopistot vain vahvistavat yhteyksiään Baltian maihin. Yliopisto ei kuuntele tässä asiassa myöskään itseään: Vuoden Professori Fred Karlsson on esittänyt huolestuneisuutensa asian johdosta ja viitannut siihen, miten yksittäiset tiedekunnat, laitokset ja oppiaineet eivät voi kantaa vastuuta siitä, että maassa harjoitetaan järkevää ja monipuolista kulttuuri- ja tiede-

politiikkaa, jossa myös tieteelliset erityistarpeet otetaan huomioon (Acatiimi 1/1999).

Tulosvastuuta sovelletaan siis edelleen hyvin mekaanisesti. Puhutaan laadusta, mutta kiinnitetään koko ajan huomiota vain määrään. Tässä tilanteessa pienet aineet, kuten juuri unkari ja viro, jotka eivät ole tuottaneet maistereita ja joiden tehtävää ei ole pelkästään maistereiden tuottaminen, joutuvat ahtaalle. Kysynnän puutetta ei ole: viron suosio on viime vuosina kasvanut, ja halukkaita kursseille tulijoita on paljon, kuten yliopiston kielikeskuksen 100 hengen suuruiset ryhmät osoittavat.

Näissä halukkaissa on paljon tulevia tutkijoita ja Itämeren maiden kulttuuriyhteyksien ja taloudellisten suhteiden ylläpitäjiä.

Jos viron ja unkarin opetuksen vähentämistä koskevat suunnitelmat pannaan täytäntöön, Helsingin yliopisto ei enää toteuta perinteidensä mukaista sivistysyliopiston ideaa, vaan tukee kapea-alaista tiedepolitiikkaa, joka ei näe, mitä sen ympäristössä tapahtuu. Me allekirjoittaneet edellytämme, että Helsingin yliopisto ottaa vakavasti valtakunnallisen vastuunsa ja luopuu mekaanisen tulohajauksen mukaisista aikeistaan, ennen kuin pääsee tapahtumaan mitään peruuttamatonta. ■

AULI HAKULINEN
Professori
Helsingin yliopisto

KAIJA KUIRI
Professori
Tampereen yliopisto

MATTI LARJAVAARA
Professori
Helsingin yliopisto

MATTI LEIWO
Professori
Jyväskylän yliopisto

PIRKKO NUOLIJÄRVI
Professori
Kotimaisten kielten tutkimuskeskus

ULLA PALOMÄKI
Professori
Turun yliopisto

ILKKA SAVIJÄRVI
Professori
Joensuun yliopisto

JYRKI KALLIOKOSKI
Professori
Helsingin yliopisto

KLAUS LAALO
Professori
Tampereen yliopisto

TAPANI LEHTINEN
Professori
Helsingin yliopisto

AILA MIELIKÄINEN
Professori
Jyväskylän yliopisto

TERTTU ORPANA
Professori
Tampereen yliopisto

PEKKA SAMMALLAHTI
Professori
Oulun yliopisto

HELENA SULKALA
Professori
Oulun yliopisto

MATTI K. SUOJANEN
Professori
Tampereen yliopisto

MARIKA TANDEFELT
Professori
Svenska handelshögskolan

JORMA TOIVAINEN
Professori
Turun yliopisto

AULI VIKARI
Professori
Helsingin yliopisto

MARIA VILKUNA
Tutkimusprofessori
Kotimaisten kielten tutkimuskeskus

Kansallisten tieteiden edustajia Snellmanin patsaalla 30.1.1999

Valokuva Eero Roine